

(Bahtin, 1973: 116, prevod avtorjev). Dialog tako proizvedeta dva govorca ali več, *polifonija pa je monološka struktura*. Primere za polifone strukture (izjave) je Bahtin našel predvsem v romanih, v svojem delu o Dostojevskem pa je zapisal tudi tole (zdaj že slovito) definicijo fenomena polifonije:

»Avtor lahko govorico nekoga drugega prilagodi svojim namenom in to tako, da vanjo vnaša nove namere, izjave pa kljub temu zadržijo svoj referenčni namen. Pod temi pogoji in upoštevajoč avtorjeve namere moramo v taki izjavi prepoznati pravega – drugega pošiljatelja. Zato lahko v eni sami izjavi zasledimo dve različni nameri, dva različna glasova.« (*Problems of Dostoevsky's Poetic*, 1984: 180, prevod avtorjev)

Tako po Bahtinu polifona struktura pripada enemu samemu govorniku, obenem pa vsebuje (oz. sta v njej pomešani) »dve različni govorici, dve izreki, dva sloga, dva jezika, dva semantična in aksiološka sistema verovanj« (Bahtin, 1981: 304, prevod avtorjev).

Bahtinov študij polifonije se je naslanjal predvsem na romane, Ducrot pa je ta fenomen, kakor smo že omenili, posplošil kar na jezik kot sistem. Kako je torej polifonijo opredelil Ducrot?

Ducrot meni, da je to, kar tradicionalna lingvistika poimenuje z govornikom, zelo kompleksna in zmedena predstava, ki pod enim pojmom združuje več povsem različnih idej. Zato predlaga razločevanje med *avtorjem*, *govornikom* in *izjavljalcem* izjave.

Avtor izjave je tisti, katerega aktivnost ima za posledico nastanek izjave; avtor opravi vso nujno intelektualno aktivnost, ki je potrebna za oblikovanje izjave. Čeprav se zdi to morda na prvi pogled očitno, pa lahko postane v nekaterih primerih dvoumno.

Predstavljajte si npr. sebe v vlogi učenca (primer smo si izposodili od Ducrota (1996)). Šola prireja športni dan, vi pa potrebujete, če se ga želite udeležiti, pisno privoljenje svojih staršev. Razrednik vam razdeli obrazce, ki jih morate podpisane prinesiti nazaj v šolo. Na obrazcih piše nekaj takega kot: »Svojemu sinu/hčerki dovoljujem, da se udeleži športnega dneva«, na dnu pa se nahaja črta, pod katero piše »podpis«. Obrazec prinesete domov, vaš oče ali mama pa se morata podpisati na črto, nad besedo »podpis«. Kdo je tu avtor besedila »Svojemu sinu/hčerki dovoljujem ...«? Vaša mama oz. oče, ki sta se pod izjavo podpisala? Učitelj, ki vam je obrazec izročil? Tajnica, ki je obrazec natipkala? Ravnatelj, ki ji je izjavo naročil natipkati?